

Yerel yönetim ve MERKEZ

Elk. Müh. Mehmet Güzel
mehmet.guzel@emo.org.tr

Ahmet Piriştina ikinci bir dönem için yeniden yerel yönetimi kazarak başladığı projelerini tamamlama olanağını bulmuştu. Ne yazık ki onun zamansız ve erken kaybı sonrası İzmir için pek çok şey değişti. İzmirli yerel olarak sempati beslediği ve çalışmalarını desteklediği belediye başkanı yerine “atanmış” bir seçilmişle yönetilmek durumunda kaldı. Hayli çalkantılı geçen ve geleceğe dönük rant kavga ve ittifaklarının gündeme geldiği süreç sonrası adaylardan içimize en çok sinen seçildi, Bornova Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu.

Kocaoğlu iki büyük ağırlığı hep taşıdı. İlki aday olmadığı bir görevi 5 yıl gibi uzun bir süre yapmak, diğeri Piriştina gibi pragmatik bir yöneticiden sonra beklentileri karşılamak. Birincisini atlatması bir yıla yakın sürdü. Ama ikincisi korkarım hala yaşanıyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi’ni geçmiş dönemden farklı olarak bekleyen en büyük zorluk Piriştina’nın nispeten hafif atlattığı AKP’nin tek ve mutlak iktidarının yerellere yansması oldu. Özellikle 1. AKP hükümetinin ikinci yarısından sonra giderek artan baskı politikası kendini her yerde gösterdi.

Kentin öncelikli ve hayati gereksinimi olan Aliğa-Menderes hızlı tren projesi sürekli engellendi. Kredide gerekli hazine onayı için en borçlu belediye olan Gökçek yönetimine gösterilen kolaylık değil yalnızca, doğal süreç bile İzmir’den esirgendi. AKP tüm kamu varlıkları gibi demiryollarını atıl kılıp tasfiye ederken İzmir’de İBB ile DDY evliliğini şart koştu. Nişan o kadar uzun sürdü ki yeraltı geçişleri düşünülmeden sinyalizasyon dahil çalışmalar tamamlanmıştı. Kadrolaşma ve kontrolün önü ortak şirketle hükümete geçince yapılan tüm imalatlar söküldü ve yıkıldı. Zarar bilinmiyor!

Aslında AKP ilk hamlesini Unversiad oyunlarında yapmıştı. Piriştina’nın çok istediği ama Kocaoğlu’nun biraz da ekonomik nedenlerle gönülsüz olduğu organizasyona siyaset (açılış programını anımsayın) ağırlığını koydu. Hükümet yerel seçimlerde aday olup kaybeden Taha Aksoy’u Oyunlar Koordinatörü olarak atadı. Ancak bu kontrol mekanizması ile yardımda bulunabilecekti. Bu siyasal müdahale kente rahatsızlık yaratırken İBB yöneticileri sıkıntılarını kamuoyuyla paylaşmadı. İşte bu içe dönük “siyasetsiz” yö-

netim AKP hükümetince sınıanıp karşılık almayınca diğer oldu bittiler ardi arkasına gelmeye başladı. Konak altgeçidi ancak yasadışı Konak üstgeçidiyle takas edilerek onaylandı.

Onbeş yılı aşkın bir süredir devam eden İzmir Çevre Otoyolu da bundan nasibini aldı. Kentin çevre bağlantısı, içinden çıkılmaz hale gelen trafik sorununa karşın 22 Temmuz 2007 genel seçimler öncesine kadar propaganda malzemesi olarak kullanıldı. Çalışan tünel, yeniden ve bağlantı eksikliklerine karşın Başbakan tarafından açıldı. Bir kamu görevlisi olan TCK 2. Bölge Müdürü ise sürekli yolun 30 Kasım 2007’ye yetiştirileceğini gün aşırı verdiği demeçlerle anlattı. Ta ki seçimlere kadar. Bugün verilen açılış tarihinden dört ay geçmiş durumda ve yol hala tamamlanamadı.

EXPO için yaşananlar ise öncelilerden daha trajik oldu. Yerel bir etkinlik, sözkonusu İzmir olunca hemen Ankara’ya taşındı. Ankara’dan ve yeniden oluşturulan organizasyon ile İBB devre dışı bırakılarak hükümetin kentin geleceğini planlaması üzerinde bir oldu bitti yaratıldı. Bunun için Afrika ve Güney Amerika’nın “yoksul”

ülkelerine yardım (rüşvet) bile teklif edildi. Yıllardır nispi de olsa kamu yararı içermeyen rant amaçlı çıkar gruplarına engel olabilen İzmir-liler bu kez cilalanmış bir EXPO rüyasına daldılar ta ki 31 Mart 2008 günü uyanana kadar.

Allianoi antik kentinin sular altında kalmasına seyirci kalanlar hatta gerekli koşulların oluşmasını sağlayanlar "Herkes için Sağlık" sloganına sığındı. Can Dünder'in dediği gibi "...EXPO başvurusuyla aynı anda, Bergama'daki Roma'dan kalma 1800 yıllık tedavi merkezinin, bir barajın suları altında bırakılması için karar alındı ve (daha da kötüsü) kimsenin kılı kıpırdamadı. İzmir'e destek coşkusu içinde içeride pek göze batmayan bu "ayrıntı", dünyanın gündemindeydi. EXPO delegeleri 7 hafta sonrasını göremeyen bir ülkeye 7 yıl sonrası için randevu vermedi. Sağlıkla ilgili tarihi mirasına sahip çıkmayan bir şehir, sağlık konusunda güvenemedi. Bu sonuç, biraz da Allianoi'nin intikamıdır".

Geçtiğimiz dönem içinde İBB'nin merkezi yönetim organları ile her

konuda yaşadığı uzun vadeli işlevsiz bırakma çalışmalarına karşın doğrulardan ödün vermediklerini söylemek olanaklıdır. Kocaoğlu, artık ayrıcalıklı uygulamaların sıradan olduğu ülkemizde dönem boyunca (şimdilik) büyük bir yanlışlık yapmadı. Genellikle tıkanan sorunlar üzerinde de olsa TMMOB'ne bağlı Odalarımızla bir araya geldi. Ama yerel yönetimin çalışmalarına engel olan, onu hasım gibi gören merkezi yönetim ve onun yereldeki bazı temsilcilerine karşı İzmirli'yi yanına alacak bir süreci hiç denemedi. Bu kentte yaşayanlara karşı geliştirilen yok sayma planını yeniden kamuoyuyla paylaştı. Gökçek'in lale devri çalışmalarından kalan borçları için özel yasayla doğalgaz dağıtımın özelleştirmesine olanak sağlayan hükümetin, İBB'nin ulaşım, su, doğal çevrenin korunması gibi önemli çalışmalarına engelleyici ilgisi oldu. Sn Başbakan son İzmir ziyaretinde bu kuşatma sürecinin sonucunu şöyle özetledi. "Bir

metroyu bile yapmayı beceremediler." Unutkan dimağlar anımsasın, en kolay ama en boş güzergahı seçip, Bornova'da metroyu mevcut tren yolundan geçiren Özfurtura'ya açılan kapılarla, bugünkü yerel yönetime uygun bulunanları!

Şimdilerde Kocaoğlu "siyaset üstü" çalışma yöntemini biraz olsun bırakmış görünüyor. Üst yapısı ve rekreasyon düzenlemelerinden daha önemli ve zor olan ulaşım sorunlarını toplu taşımayı gözeterek, Ankara'nın aksine alt geçitlerle çözmeyi hedefliyor. Ancak önemli miktarda göç alan kentin sorunlarının kontrol edilebilir hale getirilmesi en azından önümüzdeki yerel seçimlere kadar zorunluluktur. Genel olarak hukuksuz ve ayrıcalıklı uygulamalara karşı durmayı başaran Kocaoğlu ve yönetimi, bazen Kültürpark'a yaptığı ancak yargı tarafından durdurulan yer altı otoparkı, Efemçukuru vb. su havzalarının kirletilmesine müdahil olmama, kentin medyatik sahipleri yerine gerçek sahipleriyle organik ilişiksizlik gibi eksiklikleri de barındırıyor.

Artık ne yazık ki, çağdaş yaşamın ve bilimsel düşüncenin yerine muhafazakarlık ve karanlığı yenilik olarak sunup bunu toplumsal rüşvetlerle gizleyenler için İzmir bir simge. İçinde yaşayınca belki farkına varmadığımız ama ondan uzaklaştığımızda değerini ve farkını anladığımız, ülkemizin aydınlık yüzünün sürekliliğinin sorumluluğu ise yalnızca yerel yönetimlere ait değil.

